UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum possessio exteriorum rerum sit homini naturalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72772

Visual Library

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum naturalis ſit homini poſſeſſio exteriorum rerum.

AD PRIMVM ſicproceditur. Videtur, ꝙ non ſit naturalis homini poſſeſſio exteriorũ rerum. Nullus.n. debet ſibi attribuere quod Dei eſt: ſed dominium omnium creaturarum eſt proprium Dei, ſecundũ illud Pſal.23. Domini eſt terra &c. ergo nõ eſt naturalis homini poſſeſſio rerum exteriorum. ¶2 Præt. ∗Baſilius exponens verbũ diuitis dicẽtis, Luc.12. Cõgregabo omnia quæ nata ſunt mihi, & bona mea, dicit. Dic mihi quæ tua? vnde ea ſumens in vitam tuliſti? ſed illa quæ homo poſſidet naturaliter, poteſt aliquis conuenienter dicere eſſe ſua. ergo homo non poſſidet naturaliter exteriora bona. ¶3 Præt. Sicut∗Ambroſ. dicit in lib. de Trinita. Dominus nomen eſt poteſtatis: ſed homo non habet poteſtatem ſuper res exteriores: nihil enim poteſt circa earum naturam immutare. ergo poſſeſſio exteriorum rerum non eſt homini naturalis.

SED CONTRA eſt, quod dicitur in Pſal. Omnia ſubiecisti ſub pedibus eius, ſcilicet hominis.

RESPON. Dicendum, ꝙ res exterior poteſt dupliciter cõſiderari. Vno modo, quantũ ad eius naturam, quæ nõ ſubiacet humanæ poteſtati, ſed ſolũ diuinæ, cui oĩa ad nutum obediunt. Alio modo, quãtũ ad vſum ipſius rei, & ſic habet homo naturale dominium exteriorum rerũ: quia per rationẽ & voluntatem põt vti rebus exterioribus ad ſuam vtilitatem, quaſi propter ſe factis. Semper.n. imperfectiora ſunt ꝑpter perfectiora, vt ſupra∗ habitũ eſt. Et ex hac rõne Philoſ. probat in 1.†Politic. ꝙ poſſeſſio rerũ exteriorum eſt homini naturalis. Hoc autẽ naturale dominium ſuper ceteras creaturas, quod competit homini ſecundum rationem, in qua imago Dei conſiſtit, manifeſtatur in ipſa hominis creatione, Gene.1. vbi dicitur. Faciamus hominem ad imaginem, & ſimilitudinem noſtram: & præſit piſcibus maris &c.

AD PRIMVM ergo dicendum, quòd Deus habet principale dominium omnium rerum. Et ipſe ſecundum ſuam prouidentiã ordinauit quaſdam res ad corporalem hominis ſuſtentationem: & propter hoc homo habet naturale rerum dominium quãtum ad poteſtatem vtendi ipſis.

AD SECVNDVM dicendum, quòd diues ille reprehenditur ex hoc, quòd putabat exteriora bona eſſe principaliter ſua, quaſi non accepiſſet ea ab alio, ſcilicet a Deo.

AD TERTIVM dicendum, quòd illa ratio procedit de dominio exteriorum rerum quantum ad naturas ipſarum: quod quidem dominium ſoli Deo conuenit, vt∗ dictum eſt.

ARTICVLVS II.

Vtrum liceat alicui rem aliquam, quaſi propriam, poſſidere.

AD SECVNDVM ſic proceditur. Videtur, quòd non liceat alicui rem aliquã, quaſi propriam, poſſidere. Omne.n. quod eſt contra ius naturale, eſt illicitũ: ſed ſecundum ius naturale oĩa ſunt cõmunia, cui quidem communitati contrariatur proprietas poſſeſſionum. ergo illicitum eſt cuilibet homini appropriare ſibi aliquam rem exteriorem. ¶2 Præt. ∗Baſilius dicit exponẽs

A prædictum uerbum diuitis. Sicut qui præueniens ſpectacula prohiberet aduenientes, appropriando ſibi, quod ad communẽ vſum ordinatur: ſimiles ſunt diuites qui communia, quæ preoccupauerunt, æſtimant ſua eſſe: ſed illicitum eſſet præcludere viam alijs ad potiẽdum cõmunibꝰ bonis. ergo illicitum eſt appropriare ſibi aliquam rem cõmunem. ¶3 Prẹt.∗Ambr dicit, & habetur in Decretis diſt.47.c. Sicut hi. Proprium nemo dicat, quod eſt cõ-
B mune: appellat autẽ communes res exteriores, ſicut patet ex his quæ præmittit. ergo uidetur illicitum eſſe, quòd aliquis approprieṫ ſibi aliquã rem exteriorem.

SED CONTRA eſt, quod ∗ Aug. dicit in lib. de hæreſibus. Apoſtolici dicuntur, qui ſe hoc nomine arrogantiſſime vocauerunt, eo quòd in ſuam communionem non acciperent vtentes coniugibus, & res proprias poſſidentes, quales habet catholica Eccleſia, & monachos, & clericos
C plurimos: ſed iõ iſti heretici ſunt, quia ſe ab Eccleſia ſeparãtes, nullam ſpem putant eos habere, qui vtuntur his rebus, quibus ipſi carẽt. Eſt ergo erroneũ dicere, ꝙ nõ liceat homini propria poſſidere.

RESPON. Dicendum, ꝙ circa rẽ exteriorem duo cõpetunt homini, quorũ vnum eſt poteſtas procurandi. & diſpẽſandi: & quãtum ad hoc licitum eſt, ꝙ hõ propria poſſideat. Et eſt etiã neceſſarium ad humanam vitam propter tria. Primò quidem, quia magis ſolicitus eſt vnuſquiſq; ad procuran-
D dum aliquid, quod ſibi ſoli cõpetit, quã id quod cõe omnium, uel multorum: quia vnuſquiſq; laborem fugiens, relinquit alteri id, quod pertinet ad cõmune, ſicut accidit in multitudine miniſtrorum. Alio modo, quia ordinatius res humanæ tractantur, ſi ſingulis immineat propria cura alicuius rei procurãdæ: eſſet aũt confuſio, ſi quilibet indiſtincte quælibet procuraret. Tertiò, quia per hoc magis pacificus ſtatus homi-
E num conſeruatur, dũ vnuſquiſq; re ſua cõtẽtus eſt. Vnde videmꝰ, ꝙ inter eos qui cõmuniter, & ex indiuiſo aliquid poſſidẽt, frequẽtius iurgia oriuntur. Aliud verò quod competit homini circa res exteriores, eſt vſus ipſarum. Et quantum ad hoc non debet homo habere res exteriores ut proprias, ſed vt communes, vt.ſ. de facili aliquis eas cõmunicet in neceſſitates aliorum. Vnde Apo. dicit 1. ad Tim. vlt. Diuitibus hu-

¶ *Super Quæſtionis ſexageſimæ ſextæ Articulum ſecundum.*

IN ar.2. eiuſdem q. nota diſtintionem de pŧate procurandi, ac diſpenſandi, & de uſu. Et ſi uis hęc penitus penetrare, memento eorum, quæ ſcripta ſunt de eleemoſynæ præceptis. Habentibus ſiquidem poteſtatem diſpenſandi præcipitur & ut ſuperfluum naturæ, & perſonæ cõmunicent. Hoc.n. eſt de quo Ambroſ. dicit. Plus quam ſufficiat ſumptui, uiolenter obtentum eſt, hoc eſt, ꝙ nemo propriũ dicere debet quò ad uſum, quia quò ad uſum commune eſt. Et ut conſtitutis in extrema neceſſitate, naturæ ſuperfluũ cõmunicent, quoniam eis ut cõmune debitum eſt. Et nihilominus conſulitur, ut etiã extra hos caſus facile tribuãt neceſſitatem patientibus: quoniam tota ſumma Chriſtianæ uitæ in miſericordia poſita eſt. Sic enim & poſſeſſores bonæ diſpẽſationis meritum, & pauperes patientiæ coronam habent abſque iniqua inęqualitate rerum exteriorum.

¶ In eodem articulo in reſponſione ad primum nota, quòd communitatem rerum eſſe de iure naturæ quò ad uſum, poteſt dupliciter intelligi ſcilicet poſitiue, & negatiue. Et ſi intelligatur poſitiue, eſt ſenſus, quòd ius naturale dictat, quòd omnia ſint cõmunia: ſi uerò intelligatur negatiue, eſt ſenſus, quod ius naturale non inſtituit proprietates rerũ. Et in utroq; ſenſu propoſitio eſt uera, ſi ſane intelligatur. In primo quidem. ſ. poſitiue, uerificatur in caſu. ſ. extremæ neceſſitatis: Quando.n. aliquis eſt in extrema neceſſitate, poteſt undecunq; ſibi occurrit, ſibi, uel alteri huiuſmodi ſubuenire: nec tenetur ad reſtitutionem, quia ſua tunc naturæ iure re uſus eſt: In ſecundo uero. ſ. negatiue, uerificatur abſolute. Nam extra caſus loquendo, ius naturæ nõ ſtatuit omnia eſſe cõmunia, ut patet ex eo, ꝙ non liceret regulariter habere proprium: ſed non facit aliquid eſſe propriũ alicui, & aliud alteri Et quoniam ſermo literæ eſt de communitate, & proprietate abſolute, & non in caſu: ideo in litera negatur ſenſus affirmatiuus, & conceditur negatiuus.

¶ In eodem articulo etiam in reſponſione

ad

In ſerm. 81. to. 3. Et habetur di.47. c. Sicut hi.

Ca,40.to 6.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN